

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HÍRDETÉSEK	BUKARESTBEN:
3 LEI	Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmintve postán küldve	BRASOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjaiban vesznék fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	4 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. július 11. (Péntek)

155. SZÁM

Megjárták tehát

a szép Székelyföldet Bratianu és Duca, a miniszterelnök és a külügyminiszter. Hamar járták meg. Két nap alatt Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Marosvásárhely, Székelyudvarhely. Különvonaton és autón robogtak egyik helyről a másikra, s a falvakon, hol a nép lelke a legmélyebb sebet hordozza, még a pillantásuk is alig pihentetett meg.

Aztán az út célja sem volt egységes. Liberális pártérdek ép úgy mozgatta a minisztereket, mint a Székelyföld magyar népe iránt való érdeklődés. Sőt a kettő összekuszálódott. Ha a székelyek, bár akarattuk, meggyőződésük ellenére mandátumokat jutattak szabadelvű párti képviselőknek, ezt az áldozatot illik viszonzni és érdemes a jövőre biztosítani.

Igy a székelyföldi látogatásban nem láthatjuk azt a tiszta, őszint és ideális szándékot, hogy a kormányzat előljárói valóban csak a nép baját kívánták megismerni komoly orvoslás végett. A gyors iram és a városokra korlátozott diszszemle, valamint a kényes tartózkodás a helyzet árnyainak a tanulmányozásától, a korteszpolitika kétségtelen jeleit viselték magukon.

Már maga az a tény, hogy a miniszterelnök sehol nem érdeklődött speciálisan a magyar sérelmek iránt, csak kényszeredetten meghallgatta ott, ahol éppen előadták, tanúsítja az ut felszínes, hangulateltető és kevés bizalmat szolgáltató jellegét.

Ha a nép sérelmeit, kívánságait, a székelységgel történt sok mindenféle hatalmi erőszakot, jogtalan megkároztatást meg akarta volna hallani és ismerni a miniszterelnök, akkor nem történni kellett volna meg, hogy Csíkszeredán a Magyar Párt előre jelentkező képviselőit egyáltalán nem engedték a miniszterelnök elé. Akkor Bratianu maga érdeklődött volna és követelte volna, hogy a székelység képviselői adják elő neki a nép panaszait, kívánságait.

A miniszterelnök és külügyminiszter székelyföldi útjának másik kiütő központi szépséghibája, hogy a testvériség és türelmesség evangéliumi ígét egyszerűen hirdették a legmarkánsabb sovínizmus áradó jelszavaival, amiket a kormányzás irányával és tényeivel összevetve, a magyarság jövő sorsára nézve nem találhatunk a legbiztatóbbaknak. A nemzeti kisebbségek jogainak komoly elismerése és kormányzati érvényesítése nem tűri meg a szélső sovínizmus erős akcentusait és gyakori nyilvánulásait.

Az iskolai reformokról történt nyilatkozatok sem megnyugtatók. Bratianu is, Duca is azzal iparkodnak kedvező hatást keltetni, hogy a törvényen a nemzeti kisebbségek javára módosítások történtek. A külügyminiszter pláne a Brassói Lapok munkatársának tett nyilatkozatában a javított kiadású népi iskolai törvényt abszolút kifogástalannak minősítette.

Ez nagy baj. Ők, a kormány, el van ragadtatva, a nemzeti kisebbségek a módosítások ellenére, le vannak szorítva. Hol itt a kiegyenlítés, a megnyugtató, a javunk, a jogunk szolgálata? És most már mindig és mindennel így fog történni? Drákói javaslatok és utólagos enyhítő módosítások?

A kormányzati politika egész rend-

szere, melyet a magyarsággal szemben követ, alapjában rossz és romboló. Csak a pártdeken és faji elfogultságon felülemelkedő magas látókör, nagy

igazságérzet és mély emberszeretet munkája teheti jóvá.

Várhatjuk-e ezt Bratianu és Duca székelyföldi látogatása után?

Macdonald és Herriot újabb tanácskozásai

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

PARIS, július 9. Francia politikai körök érthetően feszült figyelemmel tekintenek ama megbeszélés elé, amely a francia fővárosban szerdán folyik le Macdonald és Herriot között. A megbeszélés a brit kormány által a londoni konferenciára kiküldött meghívó körül forog, amelynek egyes kitételeit a francia felelős politikusok lealázónak találták Franciaországra nézve, sőt maga Herriot is hangot adott ebbeli aggodalmainak. Bizonyos, hogy Macdonald párisi látogatása kizárólag a meghívó előidézte nézeteltérések kiegyenlítésére szolgál.

Macdonald elutazása előtt angol hírlapírók előtt kijelentette, hogy utazásának célja a támadt nézeteltérés elsimítása és az, hogy egyengesse az utat a szakértői tervezet végrehajtásához.

Macdonald meggyőződése szerinte legfontosabb kérdés a ruhrvidéki megszálló csapatok biztonságának kérdése és Németországnak a londoni konferenciára való meghívása.

Remélhető, hogy a két kormányfő között a meggyőzés most, a párisi megbeszélésen teljes meggyőzésre jut, annál is inkább, mert a francia minisztertanács elfogadta azt a jegyzéktervezetet, amelyben Herriot kifejtette Londonban képviselendő álláspontját.

Macdonald a békekövet

Macdonald Párisba való érkezését nagy tömeg várta a francia fővárosban, Herriot-val és a kormány tagjaival az élen. Az angol miniszterelnököt ilyen felkiáltások fogadták:

— Eljen a béke miniszterelnöke!

A pályaudvarról a kormány tagjai a Quai-d'Orsaya hajtottak, ahol az angol miniszterelnök azonnal fogadta a megjelent újságírókat, kijelentve, hogy békekövetként érkezik Párisba, s azt hiszi, akciója eredményes lesz.

A francia nacionalista lapok tovább folytatják a támadást Herriot ellen, s azt írják, hogy Macdonald Herriot könyörgésére mentőakcióként érkezett Párisba.

Az első fényes napsugár

Az angolok kedvezőnek látják Magyarországot jövőjét

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

Budapestről jelentik: Sir Colville Barclay budapesti angol nagykövet, aki Hohier utódja lett, tegnap délután jelentkezett Horthy kormányzó előtt, aki őt ünnepélyesen fogadta. A nagykövet kihallgatása után az újságíróknak a következő interjút adta: Nem politikáról beszélünk a kormányzóval, akinek személye rendkívül megnyerő hatást tett reám. A fogadtatás ceremóniája, a festői kosztümben megjelent testőrség, a gyönyörű palota architektónikus szépsége valóban megkapó volt. Majd áttérve a kölcsönügyre kijelentette, hogy Angliában a magyar kölcsön osztatlan sikerének nagyon örövend. Őszintén kívánja Magyarország felvirágozását. — Budapestet régóta ismerem — folytatta a nagykövet. — A milleniumi kiállításon jártam itt utoljára, amikor a bécsi angol nagykövetégen attasé voltam. — Egy újságíró ama kérdésére, hogy mi a véleménye a magyar nemzet jövőjéről, ezt felelte: Magyarország ege már nem is sötét. A felhők között már áttört az első, fényes napsugár.

Amerikai hang

Románia magyarságáról

Odaát is élesen elítélik a Magyar Párt megbontására törő emigránsok aknamunkáját

BRASSÓ, július 9. Az amerikai Népszava, mely egyik legelterjedtebb és legtekintélyesebb magyar sajtóorgánium az Egyesült Államokban, egy cikkében, melynek címe Jászi erdélyi árulása, élesen elítéli azokat, akik a romániai magyarság egységét meg akarják bontani.

A cikk utal arra, hogy a Magyar Párt ellen, melyben osztályra, pártra és vallásra való tekintet nélkül van képviselve a magyarság, amelyet a román kormány is respektált, s amely lyel az Averescu-párt paktumot kötött, magyar emberek harcot indítottak, hogy »tönkre tegyék a magyar ügyet és szolgálatot tegyenek ezzel a románoknak.«

Azt írja az Amerikai Magyar Népszava, hogy a gondolat Jászi Oszkáré, aki Amerikából levelek és utasítások útján szervezte meg ezt az akciót, melyben két kolozsvári bizalmasa működött közre, Zombori Lajos és Kádár Imre, aki a forradalom alatt Jászi titkára volt. Ezek mozgalmat indítottak, hogy a Bécsben megbukott emigránsok Kolozsvárra tegyék át székhelyüket és odatelepedve, román pártfogással kezdjék meg aknamunkájukat. Ők vették rá Tatarescut is, hogy a Magyar Párt vezetői kifogásolja és helyettük a magyar emigránsokat juttassa a magyarság élére. Tervük azonban a magyarság ellenállásán megbukott.

Augusztus elsején lép életbe az új vasúti díjszabás

Rövidesen újabb emelés várható

BUKAREST, jul. 9. A Brassói Lapok a tegnapi minisztertanácsról szóló beszámolójában már jelentette, hogy a pénzügyminiszter az államvasutak finansziális helyzetének rendbehozása céljából elhatározta a vasúti személy és teheráru díjszabás nagymértékű felemelését. Újabb értékelések szerint a tarifaemelés általánosában huszonöt százalékos lesz és már augusztus elsején életbe lép. Teljes határozottsággal beszélnek arról, hogy ez a huszonöt százalékos emelés csak ideiglenes lesz, s azt újabb huszonöt százalékos emelés fogja követni, még pedig igen rövid

időn belül úgy, hogy a tulajdonképeni tarifaemelés ötven százalékos lesz.

Ugyancsak a pénzügyminiszter 2318. szám alatt július nyolcadikán rendeletet adott ki, amelyben a szőnyegek, különféle szövetek, filmgépek, és villamoskészülékek szállítási díjait újra szabályozza.

Szerződés jött létre Prága és Róma között

PRAGA, jul. 9. Az ez évben kötött államközi szerződésekhez méltóan sorakozik az a szerződés, amely most jött létre Csehszlovákia és Olaszország között. A szerződés szövegét ma fogják proklamálni, szövege még nem ismeretes, annyi azonban már most megállapítható, hogy a szerződés a párisi békeben teremtett európai helyzet állandóságát védi.

Braziliában dühöng a forradalom

BUENOS-AIRES, július 9. Rio de Janeiróból érkezett jelentések szerint, Braziliában néhány nap óta teljes erővel dühöng a forradalom.

San Paulóval a távirati összeköttetés megszakadt. A távirat, telefon és a szikratáviró a forradalmárok kezén van. Montevideo a forradalmárok kezére jutott. A braziliai eseményekről a legellentétesebb jelentések érkeznek.

Bratianu Vin'ila kölcsönért utazik külföldre

BUKAREST, jul. 9. Kormánykörökben határozott formában pertraktálják azt a hírt, hogy Bratianu Vin'ila pénzügyminiszter legközelebbi külföldi útja szoros összefüggésben van a miniszter újabb kölcsönakciójával. A kölcsön úgy — mint ezek a politikai körök mondják — különösen reményteljesen áll Londonban, ahol a pénzügyminiszter előzetes érdeklődésére kedvező választ kapott, ellentétben a párisi eredménnyel, amely ezzel ellentétben volt a román kormányra nézve.

Az alkotó Herriot

Herriot, a mai francia miniszterelnök, már évekkel ezelőtt nagyon érdekelte a francia közvéleményt, mikor Rostand az alkotó »Herriot« nevet adta neki. 1919-ben William Séricyz, a kiváló publicista terjedelmes tanulmányt írt Herriotról, aki akkor még szenátor és lyoni polgármester volt. E tanulmány egy érdekes részét, melyben Herriot a saját módszeréről nyilatkozik, itt közöljük:

— »A mi politikánknak az a baja, mondotta Herriot, hogy társadalmi dogmák, tehetetlen formulák uralkodnak. Hílem szerint ahhoz, hogy a tényekbe behatolhassunk, azokat megismerhessük, sajátlagos jellegükről meggyőződhessünk, lehetőleg sok személyes és közvetlen kapcsolatra van szükségünk. En csak a szememnek hiszek.

Herriot, aki a szemeiben hisz, arra törekszik, hogy a valóság világos, egészséges, robusztus képére szert tegyen. Ezért a lyoni polgármester büszkén mondhatja magáról: »Magam előtt láttam a várost, nem úgy, mint a pártok terméketlen küzdőterét, hanem mint egy élőlényt.

Hasonlóképpen élőlény színében jelenik meg előtte a demokrácia is és legszerencsésebb következtetései in-

A lej Zürichben
zárlatkor 2.20

nen származnak: »A demokrácia nem halotti litánia, nem lefelé irányuló törekvés, a demokrácia hatalmi kormányforma, a mozgás kormányformája, amelyikben az egyén társadalmi emelkedésének csak egy határköve van: a saját munkájának és teljesítményének mértéke.« Arra kell tehát törekedni, hogy a demokrácia a saját kebelében élve, csoportokat támasszon, mert a szellemi arisztokrácia elvét is magában foglalja, sőt erre nagyobb mértékben szüksége van, mint bármely más rezsimnek és épp ez ellen lázong a destruktív közepszerűség. A közepszerűséget kérelmeketlenség gúnyal ostromozza.

— A teljes értéktelenség kevésbé felháborító, mint a közepszerűség... mert az értéktelenségben legalább meg van a végtelen dolgok szépsége.

Herriotra nézve jellemző az az energia, amellyel épp úgy mint Descartes, az emberi értelem egységét vallja elvének. A Rhone akkori szenátora, aki határozott híve az irodalmi és tudományos oktatás egymásba kapcsolásának és másrészt meg van győződve a tudomány és művészet mély egységéről, szereti gyakran ismételni kedvenc tételét, mely szerint az emberi szellem egységes. Ennek a gondolatnak egyéb kéként saját maga élő bizonyítéka. Pályafutásában a legkülönbözőbb területekre irányult értelemi tevékenységének munkája. Ez az össz munka egy har monikus egység béléget viseli magán, mert Herriot végtelenül változatos tevékenységei a szellem egységét bizonyítják, mely maradandó. Herriot a multnak is hűséges kultuszt szentel. »Nincs mesterkétebb dolog és nincs veszélyesebb, mint különválasztani egy mástól egy nép életében multat, jelent és jövőt. Minden törekvés, mely alkótni akar, feltételezi azt, hogy ur lesz az előtte levők fölött.« Így gondolkozik Herriot, mert modernségében is teljesen klasszikus alapon áll.

Nyolcemillió lej az állandó román szintársulatra

A Brassói Lapok tudósítójától.

Temesvári tudósítónk jelenti: A csatlott területek nyugati részének polgármesterei Valjeanu színeszeti főfelügyelő elnöklése alatt kongresszusra gyűltek össze Temesvárra, hogy az állandó román szintársulat megszervezésének kérdését megtárgyalják. Valjeanu főfelügyelő bejelentette, hogy az állam a városok anyagi támogatásával akarja megszervezni a szintársulatot és erre a célra az 1925 évtől nyolc millió lej vesznek fel az állami költségvetésbe. Addig azonban még a városoknak kell fenntartaniuk a szintársulatokat. Elhatározták, hogy a román szintársulat az ősszel Temesváron kezd meg működését és ez alatt az idő alatt más társulat nem játszhatik a városban.

Jancu Avram

Egy román tankönyvből idézzük a következő sorokat: »1848-ban a magyarok fellázadtak Ausztria uralma ellen, szabadság Magyarországot akartak létesíteni Erdély egyesítésével. A románok, mivel a magyarok részéről sok keserűséget szenvedtek, nem is akartak hallani az egyesülésről. Simeon Barnut, Avram Jancu és más kiválóbb egyének vezetése alatt több mint negyvenezer román gyűlt össze a Balázsfalva mellett nagy térségen. Ott Simeon Barnut, aki tanult férfi volt és jó szónok, kifejtette azt a szerencsétlen séget, amely őket érné, ha elfogadnák a Magyarországgal való uniót. Ekkor a románok valamennyien megesküdtek, hogy nem fogadják el az egyesülést ellenségeikkel, hanem ezentúl is megmaradnak a németek hűségében, s mint ilyenek, küzdeni fognak mindhaláláig szabadságuk kivívásáért.«

A valódi tényállás nem egyezik meg mindenben az előadottakkal, mert igaz ugyan, hogy a Balázsfalván 1848. május 15-én összegyűlt román ság tiltakozott az unió egyoldalú kimondása ellen, de a kérdést még vita tárgyává akarta tenni. Ebből az tűnik ki, hogy a románság képviselői Erdély magyar nemzetével még nem szakították meg a további tárgyalást. Amit az is bizonyít, hogy a balázsfalvi nép gyűlés egy politikai tartalmú kérvényt szerkesztett, amelyet a komitő a május 29-ére hirdetett erdélyi országgyűlés elé, ugyancsak Ferdinand királynak

Szavak és tények

Székelvudvarhelyi feljegyzések

A Brassói Lapok alkalmi tudósítójától.

BRASSÓ, július 9. Kormányfériak és liberális korifeusok székelvudvári kortesutjuk alkalmával, mert Florescu tiltakozása ellenére is, akit a liberális kormány jövő belügyminisztereként emlegetnek, kortesutjuk ez, sok olyan jelentést tettek, melyekre szomorúan rácsófolnak a tények.

Állításaink igazolására összehasonlításul csak néhány momentumra szorítkozunk.

Az agrártörvény és Homoródfürdő

Mikor Bratianu és uszályhordozói a hó 6-án megfordultak Székelvudvarhelyen, ott azt a kijelentést tette Tanasescu, hogy a liberális agrárreform által a földtelenek földhöz jutottak. Ehhez kárörömszerű megállapítással fűzte hozzá Florescu, hogy »elvéttük a nagy uraktól, a magyar grófoktól és gazdagoktól a földet s egyenlőképpen, nemzetiégi különbség nélkül, elosztottuk a nép között.«

Homoródfürdő tudvalevőleg a kápolnásfalvi közbirtokossággal volt, vagy is csekély vagyonkájú székelvudváriaké, akik ennél fogva se nem magyar grófok, se nem nagy urak, még kevésbé gazdag emberek, hanem csak egyszerű, szegény, a kormányfériak hangsúlyozása szerint, előttük »szerezték« székelvud földművesek.

Es mégis, mégis elvették tőlük Homoródfürdőt s átadták az államnak, melynek földje bőven van. Vajon mit szól ehhez Tanasescu? Hogyan egyeztetí össze a délelőtti kijelentését az aznap délután történt ténnyel, mely a következőképpen folyt le:

Bankett és Bratianu távozása után I. Jonecsu segesvári konzilier agricol néhány barátjával kiutazott Homoródfürdőre. Ott maga elé hívatta Pluhár Gábort, a fürdő igazgatóját s megkérdezte tőle, hogy kinek a megbízásából vezeti a fürdőt. A kápolnásfalvi közbirtokossági tulajdonosok megbízásából, felelte Pluhár. Nahát, mondja erre a konzilier, vegye tudomásul, hogy két nap alatt megkapja az írást arról, hogy Homoródfürdő nem a kápolnásfalviaké, hanem az — államé. Ezzel bekérte és megtekintette a pénztárkönyvet, s mikor látta, hogy az mint egy 10.000 lej készpénzt mutat fel, meghagyta, hogy a pénzből egy bani kiadást se reszkirozzon meg.

Film az iskoláról

Tanasescu szerint a most hozott iskolaügyi törvénnyel a magyar nyelv tanítása biztosítva van az állami iskolában, az ősszel hozandó felekezeti iskolai törvénnyel pedig a felekezeti iskoláknak nyilvánossági joga biztosítva lesz s általában olyan joggal fognak

birni, mint az államiak.

Ezen kijelentésekkel szemben a tény az, hogy a székelvudvarhelyi magyar tanítvány állami iskolában a magyar nyelvnek az Értelítőben nincs rovatja, s

a magyarból nem is kapnak tanjegyet a tanulók.

Továbbá a szintén székelvudvarhelyi magyar tanítvány állami polgári iskolának, mely hír szerint Székelvudreszturra kerül, jövő évi tanítási nyelve teljesen román lesz.

Egyéb tanulságos apróságok

Popa, mint román ember, románul akart felköszöntőt mondani, de Bratianu óhajára magyarul kezdte beszédét. Körülbelül így szólt:

A miniszterelnök ur Öccellenciája kényszerítésének engedve, magyarul beszél, pedig nem tudok jól magyarul, aminek az az oka, hogy kis gyermekkoromban nem tanítottak meg az államnyelvére. (A magyar állam t. i. az elemi oktatás nyelvű az anyanyelvet tartotta fenn. Szerk.) ...Lássák, uraim, ez is indok arra, hogy a magyar gyermekek már az elemiben tanulják meg a román nyelvet, nehogy úgy járjanak mint én, hogy felnőtt korukban ne tudják, vagy nehezen beszéljék az állam nyelvét.

Popa János, bár akaratlanul, a magyar liberalizmus előtt hajtotta meg a zászlaját.

Florescu volt miniszter, több pohárköszöntőt tartott. Ezek egyikében nagy garral hirdette, hogy »mi többet adunk a felekezeteknek, mint amennyit a magyar állam adott.«

Igen, — hangzott a közbeszólás — a felekezeteknek, de nem az iskoláknak.

Miért ejtette el a kormány Neamtu Valér prefektet?

Akkoriban úgy mondták, hogy a magyarsággal való barátkozása miatt. De nem, hanem azért, mert az agrárpanama adatait, melyeket a sérelmezett magyaroktól szedett össze, betérjesztette a miniszteriumba, s mikor a kormány az adatok igazolására szólította fel, nem tudott bizonyítani, mert a sérelmezett magyarok, az agrárreformmal földjeiktől elesett magyarok, cserben hagyták. Egyik része visszavonta a panaszát, másika tessék-lássék vallo-mást tett az agrárpanama felülvizsgálására Marosvásárhelyről. Székelvudvarhelyre jött Pop Romulus táblaelnök előtt, harmadik része szepített a históriákon, s a negyedik kihallgatásra sem jelentkezett.

Igen a nagy port felvert agrárpanama főbb vonásaiban összeomlott, s a jelentést tett Neamtu prefektust el ejtette a kormány.

Ófelsége a pénz, (Mammon) a Modern mozgóban.

A belpolitika eseményei

Szófólából érkezett jelentés szerint az ottani lapok közlik, hogy a szófólai román meghatalmazott miniszter, Langa Rescanut a román kormány ugyanilyen minőségbe Athénbe helyezte át.

Rómából Bukarestbe érkezett rövid távirat jelenti, hogy a Vatikánnal folytatott tárgyalások befejeződtek és a konkordátum létrejött.

Duca külügyminiszter tegnap hosszú tanácskozást folytatott Concescuval, a Dunabizottság romániai képviselőjével.

Politikai körök értesülése szerint a kormány Arion ezredet, a külügyminiszterium sajtóosztályának főnökét nevezi ki Victor Antonescu helyébe párisi követté.

Bratianu

Dicsőszenmártonban

Még egy nyilatkozat az iskolakérdésről

BRASSÓ, jul. 9. Hétfőn Bratianu miniszterelnök Lepadatu miniszter társaságában Dicsőszenmártonban volt, ahol szintén küldöttségeket fogadott. A Magyar Párt kisküküllőmegyei tagozata élén dr. Gyárfás Elemér üdvözölte román nyelven a miniszterelnököt, aki előtt feltárta a magyar iskolázás sérelmeit. Bratianu azt válaszolta, hogy az iskolakérdések elintézésére ezentúl személyesen fog befolyjni, s az eddigi engedmények is az ő érdeklődésének tulajdoníthatók.

Rövid hírek mindenfelől

BERLIN. Zeigner volt szász miniszterelnököt végsőfokon három évi fogháza és hivatalvesztésre ítélték ismeretes vesztetési ügye miatt.

NEW-YORK. A demokráta párt elnökjelölő nyolcvanhetedik szavazása is meddő maradt. Mac Ados állandó főlényben van Smith-tel szemben, de a hivatalos jelöltségre szükséges szavazatarányt még nem kapta meg.

MÜNCHEN. Hitler lemondott a bajorországi nemzeti szocialista mozgalom vezetéséről.

BERLIN. A Ruhrvidéken egy belga hadnagyot meggyilkoltak. A megszálló hatóságok ezért két németet halálra ítélték.

GENF. A magyar kölcsoni svájci részét július végén bocsátják ki. A bankkonzorcium a magyar kölcsoni, harmincmillió svájci frankot, nyolcvankilenc arfolyamon hét és fél százalék kamattal bocsátja ki.

akart felterjeszteni. A királyhoz menesztendő bizottság tagjait negyvenben, az országgyűlés elé küldendő száz tagban állapították meg. Ha Balázs falván valóban harcot kezdtek volna az erdélyi magyarság supremácia ellen, ha a németeknek hűségüket fogadtak volna, akkor bizonyára nem terjesztik az erdélyi országgyűlés elé tizen hat pontból álló kérésüket, mely nagyobb részt gazdasági vonatkozású volt. A komitő elnöke Saguna András gör. kel. püspök. Husz tagja sorában ideális gondolkodásával, képzettségével, szimpatikus megjelenésével Jancu Avram, magasan kiemelkedett a többi népvézér között.

Jancu Alsóvidrán született 1824-ben. Tehát szabadságharcunk kezdetén még csak huszonnégy éves ifjú. Mint művelt gondolkodó, jogvézett ember, román testvérei előtt nagy tiszteletnek örvendett. Tekintélyének azonban más oka is volt. Szerette fáját a legrajongóbb lelkesedéssel. Nemzetének szabadságáért tehetségét, minden erejét önzetlenül kész volt feláldozni. Mint eszményi harcosa a népek önrendelkezési jogának, e cél eléréséért a legtevékenyebb munkát fejtette ki. Mind amellet lelke békeszerető és megértő volt. A magyart nem gyűlölte. Végtelenségig tekintette az erdélyi németek függetlenségét és ezek közös unióját, amely egy Magyarországgal, valamint a kettős román fejedelemséggel és barátságos viszonyba lépett volna.

Mivel Ausztria kamarilla pártja a kérését a királynak terjesztette ro

mánság minden kívánságának teljesítését ígérte, a román komitő Ausztria szolgálatába lépett. Jancu is biztosan remélte, hogy nemzetének politikai és gazdasági terveit legbiztosabban a »császárhoz« való hűség valósíthatja meg. De mikor látta, hogy az egyre gyengülő osztrák hadakat a magyar honvédség az országból mindenütt kiverve, s Erdély területén csak Gyulafehérvár és a Havas áll osztrák kézen, Jancu, mint a román sereg fővezére, Kossuthal is tárgyalásokba bocsátkozott. Kossuth Drágos román anyanyelvű magyar országgyűlési képviselőt küldte le Abrudbányára, hogy ott Jancuval, »a Havasok királyával« kösse meg az egyezkedést. Ez annál is inkább sikerült, mert a fenkölt gondolkodású, demokráta érzelmű magyar kormányzó, akinek liberális szelleme a népek elnyomásától írtózott, a románok nemzeti követeléseit komolyan teljesíteni is akarta. Jancu Avram tehát fegyverszünetre lépett a magyar nemzettel, Abrudbánya házain már a békeség lobogói lengtek, midőn váratlanul Hatvani honvéddörny két-három ezer emberből álló serege a kis bányaváros piacán megjelent.

Bölöni Mikó Samu, a zalatnai kohó volt főnöke, aki akkor éppen Abrudbányán tartózkodott, érdekes naplójában leírta, hogy Hatvani abban a hitben, hogy a havasi románság a magyar nemzettel végtelenségig kibékült és meg egyezett, kis seregével Abrudbányán és ennek vidékén csak a rendfenntartást akarta szolgálni. Hatvani jóhiszemű

megérkezését mi sem bizonyítja jobban, mint az a beszéd, amelyet megérkezésének délutánján a város piacán elmondott. Hatvani beszédében hangsúlyozta a magyar-román barátságot, biztató szavaival békét hirdetett. De a magyar csapatok megjelenését a román vezérek gyanakodva nézték, sőt közülök többen a fegyverszünet erőszakos megsértését látták ebben. Jancu is félremagyarázta Hatvani szándékát s a »betolakodó« magyarok ellen mindjárt fegyverkezett.

A felzuduló havasi románság a magyar Verespatakat fölperzselt. Mikor ezt Hatvaninak hírül vitték, megdöbbenve érezte, hogy ő meggondolatlanul csapdába került. Nem lévén elegendő municiója, mert ő nem harcolni jött a Havasra, amelynek elfoglalásához, avagy megtartásához nem kétezer, hanem legalább is ötven-hatvenezer katonára és megfelelő ágyú lett volna szükséges, egyik tisztársát megerősített őrséggel sürgősen Brádra küldötte, hogy onnan kellő mennyiségű töltegyt és puskaport szállíttasson maroknyi serege számára. De a románok Brád felől már elállották az utat. Hatvaninak kétségbeesett harc után sikerült ugyan megfogyatkozott csapatával Brádra menekülni, de a védelem nélkül maradt Abrudbányának magyar lakossága a minden oldalról beözönlő román nép felkelők bosszujának véres áldozata lett.

Jancu Avramnak ebben a vérengzésben sem volt semmi része. Azt felelősen elvégezték el, akik között

Növekszik a munkanélküliség Magyarországon

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, július 9. A szociáldemokrata szakszervezeti tanács küldött-ségét menesztett Vass József miniszterhez a munkanélküliek segélyezése érdekében. A küldöttség hangsúlyozta, hogy június hónapban a munkanélküliség januárral szemben harminckilenc és négy százalékkal, május hónappal szemben pedig nyolc egész öt-tized százalékkal emelkedett. Kérték a minisztert, hogy a vállalatoknál akadályozza meg a tömeges munkáselbocsátásokat, továbbá kötelezze a háztulajdonosokat a rendszeres tatarozásra, hogy ilyképen különösen a kőműves- és ácsmesterséggel foglalkozó munkások könnyebben jussanak az életfenn-tartásukra szükséges munkaalkalmakhoz.

A miniszter válaszában kijelentette, hogy ő a minisztertanács figyelmét már régebben felhívta a nagy munkanélküliségre. Megígérte, hogy minden erővel megakadályozza a nagyvállalkozásoknál alkalmazott munkásoknak tömeges elbocsátását.

Miért nem mentek bele az angolok egy francia védőszövetségbe?

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

PARIS, július 9. A brit külügyminiszter kékkönyvet adott ki, melynek ez a címe: Egy angol-francia paktumra vonatkozó tárgyalások adatai.

Mint emlékeztetünk, arról volt szó, hogy Franciaország biztosítást kapjon szövetségeseitől, elsősorban Angliától, egy Németország részéről fenyegető támadás ellen.

Nagybritannia, Amerikátámogatásával felajánlotta Franciaországnak, hogy területét egy német támadás ellen garantálja, Franciaország ezt az ajánlatot visszautasította és a maga részéről azt javasolta Britanniának, hogy kössenek védő-szövetséget. Ezt meg Nagybritannia utasította vissza.

Az angol ajánlatot azért nem fogadta el Franciaország, mert lealázó volt rá nézve. Egy nagy állam nem fogadhat el olyanféle garanciát, mint a török területé volt. Aztán ez a biztosítás csak egy nem provokált támadás esetére szolgált, az pedig annyira határozatlan megjelölés, hogy következtéseiben veszedelmes is lehet.

Saint-Aulaire londoni nagykövet 1921-ben olyan szövetséget ajánlt fel Curzonnak, hogy kölcsönös legyen, direkt támadás esetére a Rajnán és indirekt támadás esetére például Lengyelországban.

Jórá Curzon ebben a javaslatban csak Franciaországra látott előnyt, de Angliára nem. Mikor pedig Saint-

Aulaire biztosította, hogy Angliának is előnye lennének belőle, Curzon azt felelte, hogy az angol nép utálja a katonai szövetséget; az erkölcsi felelősséget vállalja de az írott kötelezettségeket nem szereti.

Még egy kísérlet történt ugyanez évben Briand és Lloyd George közt. Arról volt szó, hogy a két hatalom kölcsönösen garantálja egymásnak az egész világon való érdekeik védelmét. Lloyd George szerint ez a brit közvélemény szemében nagyon általános terv. Mikor még Franciaország keleti

határának a biztosításáról volt szó, Lloyd George azt felelte, hogy Anglia nem sodorhatja bele magát viszályokba Danzigért vagy Felsősziléziáért.

Később Briand azzal érvelt, hogy ha ketten szöveteznek, Francia- és Angolország, akkor később Németország is helyet foglalhat köztük. Lloyd George azt válaszolta, hogy az angol nép ilyfajta szövetségre nincs elkészülve.

Azóta a szövetség ügye egyetlen lépéssel sem haladt előre.

Radics nem mehet többé Bécsbe

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BÉCS, július 9. A legutóbbi időben híre kelt annak, hogy Radics, a horvát parasztervezér, aki Moszkvában a szovjet emberekkel megállapodásokat létesített, vissza akar térni Bécsbe. A mint most a Stunde című bécsi lap jelenti, az osztrák kormányban nincs hajlandóság arra, hogy Radicsot újból

Bécsbe engedjék, ahonnan már ezelőtt is irányította a horvát köztársasági pártot. Radics moszkvai útjának célja az volt, hogy a horvátok mozgalmába kommunista színezetet vigyen, s ez indította az osztrák kormányt arra, hogy Radicsot eltítssa az osztrák határ átlépésétől.

Hogy lehet milliókat szerezni egy kamionázs-szerződésből?

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, július 8. Hirt adtunk annak idején arról, hogy G. Calinescu szállítási vállalkozó visszaéléseivel mily óriási károkat okozott a helybeli kereskedőknek.

Ezelőtt mintegy két esztendővel került Brassóba a postaigazgatósággal két évre kötött szerződést a kamionázs-szolgálat ellátására, amibe beletartozik a külföldi csomagok vámolásának kezelése is.

Jeleztük annak idején, hogy a kereskedők részéről mind több és több panasz merült fel ellene, mert a kár, miféle kereskedők miatt szenvedtek, elviselhetetlen volt. Így sok kereskedő panaszkodott, hogy

az idejében megérkezett árut nem adta ki, hanem visszatar-totta, azt állítván, hogy az még nem érkezett meg. Ily módon akarta a kereskedőket abba a kényszerhelyzetbe hozni, hogy ezek a csomagoknak idejében való elvámolásáért és kiadásáért őt külön jutalomban részesítsék.

Igy egyes cégektől sürgősségi díj címén 500—500 lej, másoktól még nagyobb összegeket szebelt be.

Ez uton horribilis összegeket szedett be. Ezenkívül a számlák kiállításánál is megkárosította a feleket, a mennyiben

12—14 lej postai díj helyett 19-et, a vámnyilatkozatért járó 2 lej bélyeg helyett 30 lejt számított, a 15 lej vámilleték

helyett 25 lejt és nagyobb összegeket szedett be.

Az áruk értéke után fizetendő ezrelék díját önkényesen nagyobbította, így egyik helybeli cégnél 90 lej helyett 225 lejt szedett, másoknál még többet. Követvám címén — bár ilyet nem lehetett volna kiróni — csomagonként 2—2 lejt fizettetett.

A mérték- és súlyhivatali főnök részére — bárennek közreműködése teljesen díjtalan volt, — 150—200 lejelet inkasszált. Ezuton a közönség kárára gyarapodott a vagyona s így emelkedett a milliómosok köze.

Igen gyakran fordult elő az is, hogy a

kereskedők számlázott áruikat hiányosan kapták meg;

ilyirányu visszaélések azonban, mióta három tekintélyes brassói kereskedő házkutatást tartatott nála, ritkábban fordultak elő.

Hogy visszaéléseit oly sokáig üzhette, annak oka, hogy a kereskedők nem mertek ellene nyíltan fellépni, mert tudták, hogy hatalmas összeköttetései mellett alig árthatnak neki s emiatt személyes bosszuállásától féltek.

Végre mégis nyíltan felléptek ellene, magánosok, hivatalos testületek, kereskedelmi kamara, kereskedők egyesülete tettek feljelentést visszaéléseivel szemben.

December 20-án 3554, január 24-én 197 és március 12-én 374 sz. a. ment elene feljelentés itteni hatóságok, a kereskedelmi és iparkamara részéről. G. Cristea pénzügyi felügyelő márc. 15-én 390 sz. a. tett jelentésében megállapította a visszaéléseket.

A következőkben azonban igazolta

trák hűtlenségén, belátta, hogy nemzetét kijátszották s megcsalták.

Sokszor panaszkodva sőhajította: Megcsaltak a németek. 1852-ben midőn Ferencz József magyarországi körútjában a Havast meglátogatta, Aisóvidrán, is megszállott. Erkezése napján már este volt, mikor Jancu audienciát kért a császártól. Kérésére azt válaszolták, hogy ő felsége most nagyon fáradt, majd holna délelőtt okvetlenül kihallgatást ad neki. De másnap Jancut nem lehetett sehonnan előkeríteni. Sértett önértékeléssel a hegyek közé menekült, s többé sohasem kereste a császárral való találkozását.

Jancu Avram, kinek férfias karaktere, önzetlensége, fajszeretete, idealizmusa még ellenségeinek is őszinte becsülését kiérdemelte, nemsokára megőrült. De örültsége csendes, melancholikus természetű volt. Tilinkóján furulyázgatta el kesergő nótáit, s járt házról-házra, de legtöbbször a jó lelkű magyar családok házaiba, hogy csendes hóbortja szerint a két-két krajcárját összekoldulja. Világos pillanataiban gyakran emlegette magyar jótévői előtt: «Ha Zalánám leveltem volna, az a sok gyilkolás nem történt volna meg.»

Most a centennárium alkalmával mi magyarok is készséggel helyezzük el Jancu Avram sírjára rókonszenyünknek koszorúját.

T. D.

a nagy összeköttetésekre alapított feltevést, mert a megállapított tényekre a pénzügyminiszterium mindössze 10000 lej büntetésre ítélte, márc. 28-án 64904 számú rendeletével, míg a postától való — érthetetlen indokból — igen buzgolkodott, hogy Calinescu postai concessziója további két évre meghosszabbíttassék.

Calinescu azonban e nevétséges büntetést sem fizette meg, Amint ezt a vámhivatal főnökének május 22-én 6722 szám alatt tett jelentése megállapítja. E jelentés szerint «Calinescu tovább működik fosztogatva a brassói kereskedőket, — mert burkolt formában egyedül monopolizálja a külföldről Brassóba érkező összes árucsomagokat.»

E jelentéshez számos akta volt csatolva, melyek a fenti tényeket igazolták. Közl a jelentés, hogy Calinescu megtagadta a miniszter által meg szabott büntetés megfizetését s viselkedése nemcsak a közönséggel szemben undofens, hanem a hatóságokkal szemben is. A vámfőnök kérte a vámgazgatóságot, hogy vonja meg Calinescutól azt a jogot, melyet csak a közönség ki-zsarolására használt fel. Kéréséhez a brassói kereskedők, a kereskedelmi és iparkamara, a főügyész is csatlakozott.

Ez sem segített sokat, mert Calinescu nyugodtan folytathatta üzemeit, mert az érdekelt kereskedők és testületek újabb panaszai sem vezettek eredményre.

Végre a kereskedők erőlyes lépésre határozták el magukat. Mert hiszen horribilis az az összeg, amellyel őket Calinescu megkárosította. Vannak cégek, melyeknek kára százezer lejre rug. S miután a rendes uton eredményt elérni nem tudtak, ügyükkel az ügyészség hoz fordultak és bűnügyi uton keresnek orvoslást.

Az ügyet más oldalról is nyilvánosságra hozták s ezért a közlekedés-ügyi miniszterium s postaigazgatóság is szükségesnek tartotta a közbelépést, s a vizsgálat megejtésére leküldötte Motoc postá és táviratai főfelügyelőt.

Motoc átvizsgálta az állomási postahivatal levéltárát s kiderült, hogy Calinescu összhangban járt el Stoenescu postafőnökkel, akivel különben egy szobában lakott a Fehér Ló szálloda 4-es számú szobájában.

A vizsgálat számos hamisítást állapított meg az aktákban s igen sok illegális illeték beszedése bizonyult be.

Motoc a károsult cégeket is felkereste s így gyűjtötte az adatokat, amelyekből kiderültek Calinescu bűnei.

A vizsgálat lefolytatásában résztvett Constantinescu szigurancahivatali al-főnök is. Még július 4-én Panculescu ügyész, Voinea vizsgálóbíró, Stefanescu vámfőnököl és Motoc felügyelőből álló bizottság felnyitatta Calinescu lakását, ahonnan a talált iratokat magukkal vitték Motoc felügyelő aztán Bukarestbe utazott, biztosítván a károsult kereskedőket, hogy Calinescut ellásvoltják s megkapják megérdemelt büntetését.

A vizsgálat különben minden irányban folyik ellene s lehetni lehet, hogy ez alkalommal nem használ a magas összeköttetés s a hivatali élet teréről végleg letűnik a korrupciónak ez a frapáns megsemmélyesítője.

Kereskedői körökben az ügyészségi vizsgálattal kapcsolatban azt tervezik, hogy teljes kártalanításuk érdekében a multimilliomos Calinescu vagyonára zárlatot kérnek, ezzel azonban sietni kell, mert igen kellemtelen volna az érdekeltre nézve, ha később azt kelle-ne megállapítani, hogy Calinescunak sem mi vagyona sincs.

Eljárás a hazatérő Weltner Jakab ellen

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, július 9. A magyar emigránsok visszatérésével kapcsolatban illetékes helyről közlik, hogy a budapesti ügyészség Weltner Jakab ha zaérkezéséről értesülvén, folyamathat tette az 1919. decemberében ellene. Landler, Kunfi és társai ellen felség-sértés és lázadás miatt megindított bűnvádi eljárását. Weltner — mint az ellene kiadott vádirat mondja — azok között volt, akik 1919. március huszon-egyedikén a gyűjtőfogházban Kun Bé-lával megegyeztek arra nézve, hogy a hatalmat a bolsvikeknek átadják. Mint hivatalosan jelentik, az eljárást a visszatérő emigránsok ellen szabály szerűen lefolytatják, s azokat a viszo-nyoknak megfelelő elbírálásban része

a rendet már nem lehetett fenntartani. Viszoni Jancu Avram a szerencsétlen magyar menekültekkel szemben most is nem egyszer mutatta ki emberies nagylelkűségét.

Mikor száabdságharcunkat a tiz-szeres orosz táleró, s az ellenünk feliz-gatott testvérmizeteket segítségével közel egy évig tartó küzdelem után Ausz-tria legyőzte, az erdélyi románság ju-talomkép bizalommal várta az annyis-szor megígért szabadságjogok megadá-sát.

A világosi fegyverletétel után meg-jelent az összbírodalmi törvény, amely egy kalap alá terelte a monarchia né-peit. A román sem volt kivétel. A hi-vatalos nyelv mindenütt román lett. És a románok különleges jogúért har-coló Sagunát Bécsből komolyan il-gyelmeltették, hogy eddig volt, ahogy volt, de ezentul hagyjon föl minden áru-reménnyel, nemzetiasségi aspirációkkal, politikai kérvényezésekkel, ha a saját javát akarja. Egyszersmind bárói cí-met kapott, hogy még biztosabban el-csendesüljön. Axentea tribun jutalmul életjáradékban részesült, Bélnál St-mont érdemjellel tüntették ki. Egyedül Jancu volt az, ak a felkínált érdemke-resztet nyugodt lelkiismerettel utasi-totta vissza: «Nem kerestekért kuzdot-tam én, hanem népem jogaiért. Nem így alkudtunk meg.» Es kitartóan a népe számára adott ígéretek bevaltásá-hoz ragaszkodott.

Ez alapon a kincstári erdőségeket emberei által elfoglaltatta s midőn Lich-

tenstein altábornagy a topánfalvi vidé-kekre tisztviselőket küldött, azokat el-kergette. Ő a Havason továbbra is kor-látlan ur akart lenni. (Kolozsvári Lap 1849. 12 sz.) Az ő birtokában voltak azok az okmányok, amelyek a császári katonai kormány bőkezű ígéreiteit tartal-mazták, ha a «magyarok revolucióját» sikerül majd elnyomni. De Wohlgenuth Lajos, aki Erdély katonai és polgári ko-rmányzója volt, 1849 november 23-án 2519 számú rendeletével az elfoglalt erdők és legelők visszaadását követeli. «Nemelyek, akik a már felosztott ro-mán népfelkelésnél alkalmazva vol-tak, olyan erdő és más fekvő javakból álló adományozásokban bizakodnak, me-lyekhez nekik volt vezéreik minden felhatalmazás nélkül, mint mondatik, re-ményt nyújtottak volna, hogy az által-ókat fegyverragadásra és a táborozás kitartására buzdítsák, amennyiben ezek mások tulajdoni és birtokosi jogait és a folyó évi március 4-én kelt bírodalmi afkotmány elveit sértik, a foglalásokat érvényteleneknek és hatástalanoknak kell nyilatkoztatnom, és ilyen szándék-latok ellen teljes nyomatékkaal kell fel-lépnem.»

Mivel az erdélyi románság, így a havasi mócok zöme is kivált gazdasági előnyök kivívásáért fogott fegyvert, s a politikai jogok megszerzése inkább csak a nép vezetőinek kellett, az el-foglalt erdők, legelők s egyéb közhe-lyek visszaadása nagyon kiábrándítót-ta s elkeserítette a román népet az osz-trák uralom ellen.

Jancu Avram kétségbeesett az osz-

sítik. A hivatalos magyar felfogás helyességét mi sem igazolja jobban, mint az, hogy Göndör Ferenc, az Ember szerkesztője is vissza akar térni Budapestre.

Tecuciban a rendőrök egyúttal betörők is

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, július 9. Tecuci környékét egy idő óta veszedelmes betörő és rablóbanda tartotta állandó rettegésben. A hatóságok tehetetlenek voltak a felette ügyesen működő gonosztevőkkel szemben s heteken keresztül hiábavaló volt minden elővigyázatosság és a hatóságok erélyes nyomozása, a bűnösöknek mindannyiszor sikerült elillanniuk. A betörők derekasan működtek: százeres rablásoknál alább nem igen adták. Egy Vartan nevű kereskedőtől kétszázezer lejnél nagyobb értékű árut loptak el, egy szücsőtől pedig ötszáznegy darab bárány-, asztrachán- és egyéb bőrt vittek el. A több kisebb-nagyobb betörésnek pedig se szeri, se száma.

A sok panasz nyomán a tecucii csendőrség vezetője vette kezébe a nyomozást, amely már a legelső órákban szenzációs eredménnyel járt: A betörő és tolvajbanda tagjai nagyobb részben az ottani rendőrség tagjai közül kerültek ki. Vezetőjük Grigore Simionescu komiszár volt, aki már nem egy börtönbüntetésre tekinthet vissza, büntársai pedig Caraboi mezőőr, és Caladre közvédelmi rendőr voltak.

A bűnös közbiztonsági közegeket azonnal letartóztatták, de a mindenkor készenálló mentőapparátus is működni kezdett. Alig néhány órai elzárás után újból szabadlábra kellett helyezni őket. A további nyomozás azonban újabb bűnöket fedezett fel, amelyeket ugyancsak ennek a bandának a tagjai követtek el, úgy hogy a mentő apparátus már gyengének bizonyult és a közbiztonságok őrei most már végérvényesen hűvösre kerültek.

HIREK

— (Az egyházak világszövetségének kiküldöttjei Kolozsvárt) Kolozsvárról jelentik: A kisebbségi egyházakat védelmező nemzetközi ligának Kolozsvárt tartózkodó kiküldöttjei befejezték tárgyalásaikat a magyar egyházak vezetőivel, akik a sérelmekről pontos adatokat szolgáltatottak. A kiküldöttök az egyházak panaszait teljes figyelemmel hallgatták meg, azután Bukarestbe utaztak, hogy a sérelmek ügyében a kormánnyal tárgyaljanak.

— (Tartalékos tisztek előléptetése) A Monitorul Oficial 145. száma szerint Osiceanu C. Constantin tartalékos főhadnagyot a brassói cerc. recr. nél, Petrescu E. Titu tart. főhadnagyot a 2. hegyi vadászszázalóknál, Vestemane Victor és Nusbacher Hermann tartalékos főhadnagyokat a 25. illetve a 41. tüzérezrednél tartalékos századosokká léptették elő.

— (Állami tanfolyam felekezeti tanítóknak.) Az erdélyi róm. kath. püspöki egyházmegye főtanfelügyelője ezúton is tudtára adja az esperes tanfelügyelőknek és érdekelt tanítóknak, hogy bár az egyház is rendez román nyelv kurzust Csikszereében és Székelyudvarhelyt, azért minden kath. tanító tetszés szerint részt vehet az állam által rendezett tanfolyamokon is, melyekre vasúti és egyéb kedvezményeket helyezett kilátásba a minisztérium. Egyebekben az illető revizoratusok adhatnak mindenkinek részletesebb utbaigazítást.

— (Esperanto-tanfolyam Brassóban.) A bukaresti esperanto-központ egyik képviselője az esperanto-világnyelvből Brassóban tanfolyamot nyit, mely csütörtökön, jul. 10-én este fél kilenckor kezdődik a református felső kereskedelmi iskola egyik tantermében. A kurzus jul. 10-től jul. 30-ig tart és 12 előadást foglal magában. A részvétel díjtalan.

— (Lopás a bukaresti pénzügyigazgatóságnál.) A bukaresti pénzügyigazgatóság címlet- és szelvényosztályánál nagy szabálytalanságot állapítottak meg, a többek között igen sok szelvény hiányzik. Az ügyészség a vizsgálatot a három bűnös tisztviselő ellen megindította. Kíváncsok volna, hogy gyors és példás büntetéssel igyekezzenek a közhivataloknál gyakran megismélt ily esetek számát kevesíteni.

— (Maximális árak Zajzon fűrdőiben.) A Monitorul Oficial július 6. száma (145) közli a kereskedelmi és ipari miniszter 43.780 számú rendeletét, amelyben megállapítja a brassómezei Zajzon fűrdő fűrdőinek, szállítási eszközeinek, szállodáinak, fogadóinak, lakásainak, éttermeinek és vendéglőinek maximális árait.

— (Farkasok garázdálkodása Udvarhely megyében.) Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Telekfalva udvarhelymegyei községben egy sereg farkas a meddő juhnyáj közt irtózatot pusztított vitt véghez. Több mint hetven darab állatot marcangolt szét s ezenkívül mintegy negyven darab juh nyomtalanul eltűnt. A hatóság a duvadak minduntalan megismélt ily pusztításai ellen megtette a határozott intézkedéseket.

— (Házkutatás a bukaresti munkásszervezetek otthonában.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: A fővárosi rendőrsége Constantinescu királyi biztos vezetése alatt tegnap délután házkutatást tartott a szakszervezeteknek Strada Academiei levő épületében. A házkutatás a magántisztviselőknek most megindult mozgalmával van összefüggésben.

— (Figyelmet a betegekkel szemben!) Kain Tivadar hadirokkant, aki harctéren szerzett hiszteriás epilepsziában szenved, szerkesztőségünkben azt panaszkodta, hogy ma reggel, midőn Brassó egyik utcáján eszméletlenül összeesett, az egyik rendőr, aki megtudta róla, hogy zsidó, gyűlöletes hangon rárvált, ruhájánál fogva ide-oda rángatta a lábán alig álló beteget, s több szemtanu előtt durván szidalmazta. Felhívjuk a rendőrprefektus figyelmét erre a brutális eljárásra; amely szigorú megtorlást követel.

— (Nagy áldozatok árán sikerült az Apolló Mozgó igazgatóságának a «Nibelungen Sage» második részét szombatig, július hó 12-ig meghosszabbítani, mert még sokan vannak, akik ezt a részt nem látták. Előadások 3-8-9 órákor kezdődnek, jegyek előre kaphatók a mozi irodájában d. e. 9-12-ig. Vasárnap a «Három árva» kerül bemutatásra, Szécsy Feri kóval a főszerepben.

— (Milliárdos betörés.) Budapestről jelentik: Berger Hermann tőzsdebizományostól pünkösdi első napján egy milliárdnál több értékű papírt vittek el ismeretlen betörők. A rendőrség nyomozása kiderítette, hogy a lopást Kuttu György magánhivatalnok és két villanszerelő társa követte el. Kuttu a rendőrségen öngyilkosságot kísérelt meg.

— (Haramiák a blidári erdőben.) Egy Nagybanához közel eső helyen, a blidári erdőben, néhány hét előtt, ismeretlen tettesek, fizetési napokon, sorfűvel munkásokat terítették le és rabolták ki. Első alkalommal három, akik közül kettő azonnal meghalt, néhány nap múlva ismét lefűveltek egyet, s ezzel annyira féltelmessé tették a vidéket, hogy a felső- és alsófővezetési lakosság még fényes nappal sem mer a blidári erdőn keresztül járni. A rendőrség erélyesen nyomoz, már a helyszínére többször ki is szállt, de még nincs eredmény.

MODERN MOZGÓ

Az utóbbi évek legesodásabb és legkáprázatosabb filmje az amely ma, csütörtökön kerül bemutatásra a Modern Mozgóban. A Mammon, a pénz öfelségének imádata körül forog a gyönyörűen rendezett film témája, s azt a monumentális rendezést, amellyel a film készült, utólrhetetlenné teszi Jannings és Reinhold Schünzel művészete, amely a darab főszerepeit betölti. A legközelebbi műsoron a «Sátán fia» című nagyhatalmú film szerepel.

— (Az Olt áldozata.) Holló István csikszentsimoni gazdálkodó 23 éves felesége, Sándor Julianna pár héttel ezelőtt kis gyermekével együtt titokzatos körülmények közt eltűnt. A napokban Csikszentsimon és Csikszatóság között az Olt vize egy női holttestet dobott felszínre, a

kiben Hollóné tetemét ismerték fel. Állítólag családi okból történt elkeseredése miatt ölte magát vízbe háromhónapos gyermekével együtt. — Bartis János 17 éves csikszentkirályi legény fűrdés közben örvénybe került és nyoma veszett.

— (Mantu meggyilkolását megbosszulták bandájának tagjai.) Temesvári tudósítónk jelenti: A napokban adtuk hírül, hogy Krassószörény rettegett haramiavezérét Mantut, egyik cinrettegett haramiavezérét, Mantut egyik cin-kostársa, Matei Juon bosszúból meggyilkolulnult és hiába keresték, sehogysem tudtak nyomára akadni. Most Lugosról érkezik a hír, hogy Matei holttestét megtalálták a krassószörényi hegyekben. A holttest borzalmasan össze van vagdalva úgy, hogy valószínűnek látszik az a feltevés, hogy Mantu bandájának elszéledt tagjai bosszúból gyilkolták meg vezérük árulóját.

(*) Elveszett a Cenkajától a Kőbányáig terjedő uton egy vadonatúj férfi pénztárca, pénztartalommal és fényképpel. Kérjük a becsületes megtalálót, adja le a kiadóhivatalban, illő jutalom ellenében.

„Mammon“ Öfelsége a pénz 10—11—12-én megy a Modern mozgóban.

(*) Elveszett. Csikszentdomokos, vagy a madéfalvi állomáson elveszett egy írtatárca. Becsületes megtalálót továbbítsa Mágori Bálint Kézdivásárhelyre, hol illő jutalomban részesül.

Az alagut

Kellermann megálmodta, leírta, s az emberek, akik a kultúra s világrészek egygyelvényezésére lelkesültek, rajongva olvasták. Megvalósíthatatlan vágyként plántálódott a szívekbe az óceánalatti alagut. Amely összeköti az embereket, a lelkeket, a szíveket a világ tulsó felével. Hogy egyesüljünk kulturában, szépben, jóban, szeretetben azokkal az embertársainkkal, akik a földkerekség tulsó felén akkor térnek nyugovóra, amikor mi napi munkánkhoz látunk. De a szívünk dobbanása egy: a béke, a kultúra rajongásában. Megvalósíthatatlan álom, de jött a megvalósítható: a másik alagut, a La-Manche csatorna alatt, amely a két jóbarátot, a két szövetségest, a brit oroszán és francia chantecler hazáját akarta egybekötni. Az eszme megszületett. A brit oroszán elbődült. Nem! S az álomnak vége. Az egygyelvényezés álmodói, akik az óceánalatti alagut megvalósíthatatlanságában sem hittek, nem kaphaták meg a csatorna alagutját sem. Mert a ma szövetségesei holnap már fegyveresen állhatnak szemben egymással. Csak ezért. A háború, a gyilkolás útját állja az álmok teljesülésének. A brit oroszán nem ad odújába tengeralatti átjárót a francia kakasnak.

(*) Biharfüreden (Stana de Vale, vasútállomás Beius, Belényes) a basedov betegséget gyógyító eddig ismert klimatikus helyek legjobb fűrdőjében, a szezon július 1-én, kezdődik és szeptember 15-ig tart. Előnye a többi gyógyhelyekkel szemben az, hogy 1100 m magasan, zárt, körös körül fenyőerdőkkel borított medencében fekszik, magassága és a levegő áramlatoktól való mentessége ilyen módon lehetővé teszi, hogy az ultraviolet sugarak hatásukat teljes mértékben érvényesítsék, villarszere pedig a teljes csend és magány élvezetét teszi lehetővé. Prospektusokat díj talanul küld a belényesi püspöki uradalom intézősége.

Tökéletes szabású raglánok csak NEUMANN-nál

Ahogy engem ver az Isten...

Várad Aladár országszerte ismert dala. M. ravetz-kiadás, mindenütt kapható!

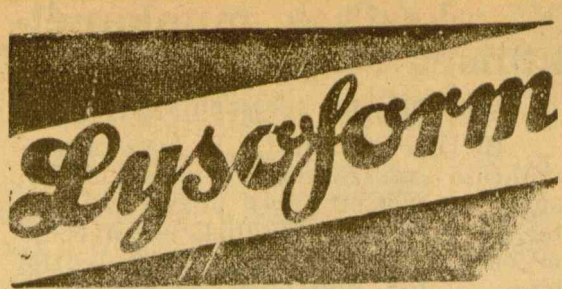
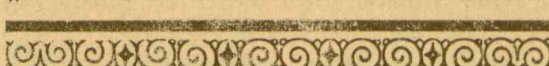

LEGUJABB MAGYAR

KÖNYVUJDONSÁGOK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK A

„BRASSÓI LAPOK“ KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Árva „Aranyos Erzsike“ Örök nyugalom és soha nyugdíj

BRASSÓ, július 9. A múlt év elején halt meg Erdély egyik legjelesebb poétája, Révai Károly, Román költőket is művészi fordított és királyi kitüntetés is méltányolta ezt az érdemét. Isac Emil szépművészeti felügyelő, ki maga is jeles író, többször enyhített a magyar költő nyomorán anyagi segítségével. Csöpp volt azonban ez az inség árjában. Révai, aki nem volt irredenta, aki gyönyörűen fordított román dalokat, aki aranyérmet és királyi elismerést kapott — nem kapott nyugdíjat, holott negyvenévi volt bányahivatalnok és ez így megillette volna.

A költő, miután annyit nélkülözött, annyit várt, annyit csalódott, meghalt. Megható hangon elparentálták, a román kormány is részvétét nyilvánította az érdemeit, az értékeit újra felragyogtatták, de özvegyét és árváját, a kít »Aranyos Erzsikében« oly szépen, oly sokszor megénekelt, senki pártfogásába nem vette. Az özvegy sem kapott egy fillér nyugdíjat sem.

Es most, július 5-én meghalt Révai Károly özvegye is. A költő, a műfordító özvegye. Hogyan is bírta volna tovább a nyomor és keserűség kínzó gyötrelmeit? Elment az ura után az örök nyugalom honába.

Es most ott van egyedül, árván »Aranyos Erzsike«, a 19 éves éves hajadon, akinek tovább kell szembeállnia az élet kegyetlen küzdelmével. Vajon bírja-e, hogyan bírja? Kap-e legalább ő, az árva nyugdíjat?

Vagy: örök nyugalom, de soha nyugdíj?

Szavatai levél

SZOVÁTA, július 3. Már benn vagyunk a saisonban, bár az igazi, a nagy még csak 1-én kezdődik. Az első fecskék már májusban megérkeztek, s bár csicsergésük inkább az egyedüllet bubánatos sóhajtása volt, mégis eltelt a június is, s akik megnyitották a sainsont, legalább összebarátkoztak s volt alkalom, hogy a barátkozás révén egymást egy kicsit — leszapulják.

De hát júniusban ilyen apró kis pletykák tartják össze a vendégeket. A divat ujdonság előhírnökei már mutogatják a nagy idény toalettjeit s bár ezeknek nagy része »honő gyártmány« de a forma már parizsit sejtet. Az igazi grande toilette majd csak Július vagy még inkább Augusztusban jelennek meg. Vég nélküli autosor vonul ekkor a fűrdő főútján, az utak — hála az auto versenynek — no meg egy kicsit főbíronknak is most már kifogástalanok. El fogja az embert a sárga irigység többször is napjában, ha végig nézi azokat a kincseket, a miket az idesereglett hölgyek itt kirakatba helyeznek. A kincsek közt első helyet foglalják el azok a formás bokák, amelyek még mostanáig alig észre vehető testszínű selyem harisnyákba vannak bújtatva. bár az idén e téren is megjelent a nagy reformator, a ki a testszínű harisnyát is fölöslegesnek találta. És ha már itt tartunk, akkor azon kevés férfi (aki jelenleg itt lézeng) egyhangú véleményét nyilváníthatom, hogy fölösleges jó csielekedet a harisnya viselés hisz a lábikrák sem kívánnak gondosabb betakarást, mint a keblek, a vállak és karok. Ezek pedig reggeltől estig állan doán csupaszok. Már lehet rákvörös, indián barna, sőt szerezsen fekete estrészeket is látni, sőt mindezeket a Sol Istennő funkciója közben.

Van itt tudomány, művészet, irodalom, szóval minden szellemi kincs is és ezenfelül van egy kis — pletyka is. Ahol naponta 100 meg 100 ifjú, szép nő testét csokolják forrón, vehemen sen a medve-tó hullámai, ott ne lenne egy kis pletyka? Hát akkor hová jut-

CSEMÉLY GIULA: A MANTOVAI JÓSLAT

CSEMÉLY GIULA: A MANTOVAI JÓSLAT

CIMŰ REGÉNYE!!! ÁRA 45— LEI.

nánk? Akkor bezárhatná az Igazgatóság a boltját.

A vendég urakról keveset mondhatok. Azok legnagyobb része csak kísérő, i. ide kísérte élete párját s 1—2 napi üdülés után visszatér, hogy ő is megkezdhesse, régóta óhajtott szalma özevegységének gondterhes napjait. A másik része csak reklámból jött, mert a lavaly itt hagyta kinzó rheumáját s az idén csak halálból jött el, de már nagyon látszik a javulás, mert már térddepelné is tud. Hogy nem épen a templomban térdel, ezt fehér vászon nadrágja árulja el, melynek térdei kis-sé fűződek.

A vendéglők, kávéházak versenyezve csalogatják a helyiségekbe a cigányzenét, mert hát hiába, ahol nincs zene, ott nincs flört, s ahol nincs flört, oda nem szeretnek járni a fiatal szalmazövegy hölgyek.

Vacsora után jön a tánc. Az elavult shimmy helyett ma már minden ép kéz láb beteg csak Javat táncol. Igaz, hogy néha-néha a villany lámpák hirtelen behunyják szemüket, de hát Istenem nem is szép a Java fényes világítás mellett. A zenekar nagy része zene iskolába járt. Még »Tojás« is a nagybőgős bár azt mondja, hogy nem tanult sokat, mert nem volt akkora kottája az iskolának, mint amekkora a nagybőgőnek kell. De azért megy minden jól. Izgalommal várjuk az augusztust, amikor Szovátából ismét Szinaja lesz. Természetesen itt lesz Bukarest színe-java.

Majd akkor többet!

R. L.

SPORT

Olympiai hírek

Az olympiai birkózóversenyek előmérkőzéseiben Könyi magyar 7 perc alatt legyőzte Pstroz csehét, Tassler cseh legyőzte a dán Teteust. Gundenes dán győzött Bezdes csehszlovák ellen. Kratochwill cseh Demargi olaszt győzte le, míg Kuny francia 15 perc alatt legyőzte a csehszlovák Skovopit.

Birkózóversenyen könnyű súlyban a magyar Matura győz Seeta osztrák fölötte. Baranek cseh Bergmann osztrákot győzi le. Pehelysúlyban Nord norvég Resac cseh felett győz.

Németh magyar veszít Swensson svéd ellen. Dömény győz Bonfondal francia ellen, Steinberg eszt Györgyei magyar ellen, Tasnády Ostrmann svéd ellen pontozással, Radvány Eggebert norvég ellen pontozással. Nagy középsúlyban dr. Vargha Mays holland ellen. Szelky Stoubermann holland ellen. Bedő Lersen dán ellen. Könnyűsúlyban Keresztes Marchi olasz ellen. Középsúlyban Könyi győz Johnen ellen.

A 200 méteres síkfutás selejtezőiből a következők kerülnek az elődöntőbe: Paddock, Michel, Amerika, Carr Ausztrália, Sideel Anglia, Abrahams Anglia, Scholtz Amerika, Croasse Kanada, Norton Amerika, Corrit Ujzeland, Murlon francia, Hill Amerika, Kinsmann Délafrika.

Az olympiai atlétikai játékok során a 800 méteres síkfutás középfutamában: Első lett Stallard (Anglia) 1 p. 54.2 mp. alatt, második Richardson (Amerika), harmadik Martini (Svájc). A második középfutamban első Löwe (Anglia) 1 p. 56.7, második Houghton (Anglia), harmadik Watters (Amerika). A harmadik középfutamban első: Dodge (Amerika) 1 p. 57.2 mp., második Euch (Amerika), harmadik Hoff (Norvégia). Az angolok nagy fölényben vannak.

PARIS, július 9. A 800 méteres síkfutás döntőjében győztes Love angol 1 perc 52.4 mp. alatt, második Martin, Svájc, harmadik Elek, Amerika.

A 3000 méteres akadályverseny első előfutamban Katz (Finn) 9 p. 43.8 mp. első lett, második Bontemps (francia), harmadik Montagne (Angol). A második előfutamban első Isola (francia) 9 p. 57.8 mp., második Dewanay (Amerika), A harmadik előfutamban első Ritoja (finn) 9 p. 59 mp., második Rick (Amerika), harmadik Ne-wey.

Az 5000 méteres síkfutás első futamában első Nurmi 15 perc 28.3 másodperc alatt, második Dolques francia. Második futamban első Reming Amerika 15 perc 14.6 mp. alatt. Harmadik futamban első Raatas finn 15 perc 22.2 mp. alatt.

A 110 méteres gátfutás középdöntőjéből a négy előfutam két-két első helyezette kerül a holnapi döntőbe. A negyedik előfutamban Muskát negyedik lett.

Hoff norvég világbajnok rudugrásban indul.

A távolugrás döntőjében első Houberd Amerika 7 méter 44 cm.-el. Utána még három ugrottak hét méteren felül, sőt az ötödik, Wilhelm francia is hat méter 99 cm. ugrott.

A súlydobás döntőjében első Houser Amerika 14 méter 99.3 cm.-el. Második Hartranft 14. m. 98.5 cm. A négy utolsó helyezett is tizennégy méteren felül dobott.

Az epée kardverseny döntőjébe bekerült Franciaország, Olaszország, Belgium és Portugália.

A tennisz bajnokságok sorsolását megejtették. Első fordulóban Kehrling nem játszik. Mezőnyének legkimagaslóbb emberei Williams és Cochet.

A mai nap osztályozása: Amerika 98 pont, Finnország 54, Anglia 28, Svédország 14 és fél, Franciaország 9 és fél, Magyarország 7. Utolsó Ujzeland 4 ponttal.

Az uszólolympiász főzsűrijébe bevásárolták Donath Leot, a vízpolo-zsűrije pedig Kéler Tibort.

Az agyaggalamblovverseny döntőjében

KÖZGAZDASÁG

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, július 9.

A világgiacon jelentéktelen tolódások észlelhetők a svájci frank javára.

A belföldi piacon tegnap déltől állandó lanyhulás után estére 43.30 svájci frankos alapon alakultak ki az árfolyamok. Ma reggel az üzlet a tegnap esti alapon indul majd még jobban lanyhul 43.25-ös svájci frank alapig. Egyedül Bukarest vásárol, az erdélyi piacon forgalom alig volt.

Ma déli záróárfolyamaink: egy cseh korona 7.08, egy dollár 241, egy angol font 1051, egy olasz lira 10.45, egy francia frank 12.50, egy lejért 249 osztrák és 335 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárástól való eltérések). Zárás egy dollár 5.59 (—1), egy angol font 24.23 (—6), száz francia frank 28.45 (—37 és fél), száz olasz lira 23.80 (—10), száz cseh korona 16.40 (—5), száz dinár 6.60 (—7 és fél), száz lej 2.20 (—2 és fél, tízezer magyar korona 0.67 és fél, tízezer osztrák korona 0.7895 (—10), egy arany márka 134 és fél.

„Mammon“ a képzelhető legjobb film! mindenkinek meg kell nézni!

(—) Feloszlik az Erdélyrészi Faegyesület? Nagyváradit tudósítónk jelentése szerint a faegyesület tegnap ott ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy aug. 14-én Brassóban rendkívüli közgyűlést fognak tartani, amelyen a faegyesület kimondja feloszlását, hogy az egyes vállalatok aztán belép-hessenek a jelenleg szervezés alatt álló országos egyesületbe. Mielőtt az Erdélyrészi Faegyesület brassói körzetének alkalmi nyilna álláspontját hivatalosan is leszögezni, tudomásunk szerint e kérdésben azon a nézetet van, hogy a faegyesület feloszlásától függetlenül a helyi körzet különálló jogi személynek tekinti magát, s önállóságát és működési irányát az eddigieknek megfelelően a feloszlítás kimondása után is fenn fogja tartani.

(—) A kereskedelmi és iparügyi minisztérium újjaszervezése. Közöltük, hogy a parlament által megszavazott új alapvető gazdasági törvények szükségessé teszik a minisztérium újjaszervezését. Legközelebb a bányagazgatóság újjaszerzésének ügyét kezdik tárgyalni. Az ősszel a parlament elé kerül a kereskedelmi és iparkamarákról szóló törvényjavaslat is.

(—) Magyarországi betétkamatviszonyok. Felmondási idő nélkül elhelyezett betétek után 5—7 százalékos 1—6 havi felmondásra 10—13 százalékos, egy évi felmondásnál 15—16 százalékos.

(—) Drágább lesz a cukor. Az eléggé magas cukorárak további emelkedését jelent az a bukaresti hírünk, hogy a belföldi cukorgyárak közbenjárására az importcukor vámját a legfelsőbb vámügyi tanács kilogrammonként 3-lejről 6 lejre emelte.

ben első lett Amerika 363 ponttal, második és harmadik Kanada és Finnország holtversenyben 360 ponttal, negyedik és ötödik holtversenyben Belgium és Svédország 354 ponttal, hatodik Ausztria 337 ponttal. Magyarország tizennegyedik lett 320 ponttal. Csehszlovákia 309 ponttal utolsó lett.

(x) A Brasovia sportklub közgyűlése. A Brasovia vezetősége tudomására hozza tagjainak, hogy f. hó 8-iki választmányi határozatának megfelelőleg, július hó 22-én este 9 órakor a Redout kértérképben rendkívüli közgyűlést tart. A klub ezután minden csütörtökön este 9 órai kezdettel redoutbeli helyiségében barátságos összejöveteleket tart a tagok közötti szorosabb kapcsolat ápolására.

(x) Az AMTE Brassóban. Arad kiváló játékerőt képviselő munkáscsapata, mely tudvalevőleg tavalyi brassói szereplése alkalmával 5:0 arányú szenzációs győzelmet aratott a Brasovia felett, szombaton és vasárnap Brassóban játszik. A jó együttes szombaton délután 6 órai kezdettel az Olympiával mérkőzik, vasárnap 6 órakor pedig a Brasoviával játszik reváns meccset. Vasárnap délután 4 órakor az Olympia ifjúsági csapata előmérkőzés keretében játszik a Brasovia ifjúsági csapatával.

hogy a belföldi cukorgyárak közbenjárására az importcukor vámját a legfelsőbb vámügyi tanács kilogrammonként 3-lejről 6 lejre emelte.

(—) A németországi nyolcórás munkaidő érdekében. Közöltük annak idején, hogy Németországban a hadikártérítéssel kapcsolatban a nemzeti termelés emelése érdekében a 8 órát jóval meghaladó munkaidőt léptették életbe. Mint jelzik lapunknak, most a francia és angol munkaügyi miniszterek megegyeztek, hogy közbenjárjanak Németországban a 8 órás munka idő visszaállítására érdekében, mert a napi munkaidőnek a meghosszabbítása a jóvátételi kötelezettség miatt nem engedhető meg. Hogy aztán mi módon fokozható a német termelés annyira, hogy a horribilis jóvátételi követeléseket teljesíthesse, azt nem közlik, a miniszterek.

(—) Az állatkiállítási tombola nyertes számai. Az állatkiállításon rendezett tombola nyerményei közül a következő számoké a nyertesek nem vették át: 202, 653, 91, 963, 834, 263, 1037, 168, 63, 551, 937, 748, 852, 429, 73, 712, 870, 958, 132, 715, 38, 407, 506, 189 és 39. A nyerménytárgyakat igazolt tulajdonosuk átveheti a Lexen és Schwecht cégnél, Fekete-utca 16. sz. alatt.

Buda pesti értéktőzsde. A tegnapi tőzsdénapon lanyha irányzat alakult ki, mely árlemorzsolódással folytatódott. Záró árfolyamok ezekben: Magyar Hitel 586, Osztrák Hitel 173, Salgó 585, Rima 137, Délvasút 60, Allamvasút 525, Kohó 450, Atlantika 35.5, Ganz Danubius 3200, Kőszén 3200, Papír 46, Nasici 2600, Szlavonia 914, Földhitelbank 330, Viktoria 254, Kereskedelmi Hitel 28, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1270, Beocsini 1050, Urkányi 1050, Láng 133, Lipták 15, Schlick 74, Brassói 420, Zabócai 114, Baróti 3.2, Cukoripar 2780, Klotild 64, Temesi szesz 170, Hungaria Műtrágya 154, Olasz Bank 20.75, Angol-Magyar Bank 53, Leszámitoló 83, Magyar-Cseh Bank 28, Nova 173, Kronbergerfa 17, Közüti 59, Csáky 19.5, Izzó 630, Magnezit 2100, Viktoria Butor 4.75, Ofa 565, Malomsoki 9.5, Pesti Hazai 3800, Fegyver 1500.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

KELEMENNE ZATHURECZKY BERTA
a most elhunyt kiváló író utolsó regénye

SIMONYI OBESTERNÉ
most jelent meg! ÁRA 70—LEI.

Kapható minden könyvkereskedésben, a Brassói Lapok bizományosainál és az ország egész területén a legközelebbi postahivatalban. A Brassói Lapok könyvtárából is megrendelhető a Brassói Lapok könyvtárából Brassó, Kapu-u. 66.

A szent hazugság

REGÉNY.

Írta: HAMVAI SÁNDOR.

(Minden jog fenntartva.)

(1)

— Éva... Éva!

Édes, mélyen rezgő női hang ezüstcsengése csilingelt át a part tavaszi diszbe öltözött fái között; de mindhiába ismétlődött mind hevesebben és hangosabban, válasz nem jött arra.

Magas, karcsú nő állott a kastély oszlopos verandáján, gondosan ápolott kezével ernyőt formálva szemei elé, mintha tekintetével átakart volna hatolni a park lombos fái és diszbokrai között, keresve azt, a kihez kiáltása, hívó szava szólt.

Mindjárt a park elején állott a vidéki mágnes kastélyhoz hasonló épület; egy emeletes, kétféle fűtő szárnyakkal, a zöldelő háttérből messze csillogó, barátságosan hívogató fedélzetével. Közel a nagy bálványos kapu, melynek szárnyai mindig nyitva vannak nappal. Csak éjszakára csukódnak be a kőbor kutyák elől.

A kastély kellemes, franciás architektúrájával szelíd íveléssel emelkedő magaslaton áll. A földszinten az ablakokat vaskosarok védik; az emeleti ablakok tárva-nyitva vannak.

A kastély homlokán pompázik a Szentpály családnak márványkőbe vésett címere; de a parkot csak egy alacsony vasléces kerítés zárja el a falutól, mintha csak jelezni akarná ahhoz tartozandóságát és hogy benne akar élni annak a szeretetében. A falu népének szabad bejárata van nappal az árnyékos parkba, a melynek mesterséges utvesztői beljebb csalogatják az embert.

— Éva!... Éva! — kiáltott ismét a fiatal nő és arcán harag és bosszúság árnyéka suhant át.

A tavasz első madarainak csufolkodó hangja válaszolt az ingerült hangú kiáltásokra. A fák tetején ugráló piros, fehér, zöld subájú harkály, az ácsok madara, a ki télen elcsapja a feleségét, s most így hívja vissza... „Hogy... hogy... hogy... hogy...”

Meg a cinke, az ő „nyitok... nyitok” kiabálásaival, amelyről azt tartják, hogy télen már ezt kiáltja: „csincseré... csincseré.” Ezzel csizmadiákat akarván csufolni. Hogy miért épen a csizmadiákat, azt nehéz volna megmagyarázni.

Néhány percig tűnődve, hallgatózva állott a verandának faragott kő párkányán kihajolva, s mert válasz nem jött, vette kezimunkás kosárkáját, piros napernyőjét és gyorsan leszaladt a széles lépcsőkök.

Gondosan ápolott és fehér kavicsokkal szegélyezett széles sétautra érkezett csakhamar.

Még néhány perc és ott találta magát a halastónál, melynek vizét a működésbe hozott bővizű ártézi kut kacagva dobálja a magasba. A halastó fölött megbámulta a karcsú alakját; asszonyos húsággal megigazgatta fehér pongyolájának színes csokrait; gyönyörködött a víztükrebből visszamosolygó lányosan szép arcvonásaiban, mely tűzű, sűrű szempillákkal árnyékolta fekete szemeiben, s a rövid ujjú pongyolából kacéran elővillanó hófehér karjaiban.

— Valami azt sugta neki: „Szép... ingerlően szép vagy!” De csakhamar bosszusan rántotta föl vállát és mélyen fölshajtott.

— Éva!... Éva! — kiáltotta ismét.

— Már a park mélyén járt. Oldalt látott a szomszédos Szentpály-kastély parkjának vasrácsa. A két ikerkastélyt szegélyező nagy vadaskert. A madarak tavaszi, édesen csicsergő szeretkezése, a tavaszi tücsök ciripelése, az ébredésében ünneplő természet titokzatos zsongása varázslatos szimfóniába olvadtak a park fáiinak méla susmogásával. Ugy kell lenni: nagy, nagy és mély. mély titkokat rejtget ilyenkor a föld is...

Egyenesre nyitott babérbokrokkal szegélyezett úton hirtelen sötét fenyők közé jutott a nő, ahol megint felcsendült hívó hangja, most már sirósan, gyerekes fájdalommal:

— Éva!... Éva!...

— Hopp! — kiáltotta most egy dévaj, vidám leányhang, s hátulról két kis tenyeré inceskedően fogta le az őt szólító szemeit. — Ki vagyok?... Találd ki!

— Mióta kereslek, mióta kiáltalak kis ifjámis!... — szólt olyan hangon, — a melyben több volt az öröm, mint a szemrehányás, — a fiatal nő és gyorsan elhárítva a szeméire tapadó selymes kacskókat, szembe fordult az édesen kacagó leánykával.

— Édes Judit... ne haragudj reám, tudod, hogy husvéti gyónásomra készülök és ilyenkor magába kell ám vonulnia az embernek. Midőn a zárdát elhagytam, megkelltem igérem az édes Mária Regálata nővérem, hogy itthon is elvégezzem a husvéti gyónásomat... s tudod, hogy ezt komoly lelkiismeretvizsgálat előzi meg?... (Folyt. köv.)

OTTO FISCHER
mérnök,
BRASSÓ, Tehén-piac 6.